תורה אור • פרשת וישב • מאמר 2

והנה אנחנו מאלמים אלמים כו׳

״והנה אנחנו מאלמים אלומים״

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית
/likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayeishev/2

1 **והנה אנחנו מאלמים אלמים כו'. כתיב אלה המלכים אשר מלכו כו' שהן ז' מלכין קדמאין דתהו שנפלו בשבה"כ** [בשבירת הכלים] **למטה לשם בי"ן** [שם בי"ן] **דאצי' מקור דבי"ע ומשם ירדו בבי"ע וזהו ענין מיתת המלכים כידוע.**

"והנה אנחנו מאלמים אלמים כו'". כתוב: "אלה המלכים אשר מלכו כו'": אלה הם שבעת המלכים הקדומים של תוהו, שנפלו בשבירת הכלים עד לשם בי"ן של אצילות, מקורם של בריאה, יצירה ועשיה, ומשם ירדו לבריאה, ליצירה ולעשיה. זהו עניין "מיתת המלכים", כידוע.

2 **והנה בשבה"כ** [בשבירת הכלים] **נפלו כמה בחי' דהיינו הן בחי' נשמות והן בחי' מלאכים והן בחי' כחות אלקיים עצמם כולם נשברו ונפלו למטה בבי"ע והכחות אלקים נפילתן היינו שירדו להחיות בי"ע כו'.**

והנה, בשבירת הכלים נפלו כמה בחינות: בחינת הנשמות, בחינת המלאכים ובחינת הכוחות האלוקיים עצמם. כולן נשברו ונפלו למטה, לעולמות הבריאה, היצירה והעשייה; ונפילתם של הכוחות האלוקיים פירושה שהם ירדו כדי להחיות את עולמות הבריאה, היצירה והעשייה וכו'.

ופי' ועניין השבירה של הכלים ושל הנצוצות כו'. הוא ענין התפרדותן לחלקים רבים כמו עד"מ תיבת ברוך כשאותיותי' [כשאותיותיה] **מצורפות בתיבה זו מתלבש בהן השכלה שהוא ענין הברכה**

הביאור והמשמעות של שבירת הכלים והניצוצות וכו' הם שהם התפרדו לחלקים רבים. לשם המחשה: המילה "ברוך" (במשמעות "מבורך") — כאשר אותיותיה מצטרפות למילה זו, מתלבש בהן רעיון, והוא רעיון הברכה;

אבל כשיתפרדו הד' אותיות אלו זמ"ז [זה מזה] **להיות הבי"ת בפ"ע** [בפני עצמו] **וכן הרי"ש וכו' אזי לא ימצא בהן התלבשות השכלה זאת כלל.**

אבל כאשר ארבע האותיות האלה נפרדות זו מזו, כך שהאות ב' עומדת בפני עצמה, וכן האות ר' וכו', אזי הרעיון שהתלבש בהן אינו מצוי בהן כלל.

3 **ועד"ז הוא שבה"כ** [שבירת הכלים] **דתהו שנתפרדו הכלים לחלקים רבים מפורדים זמ"ז** [זה מזה] **עד שנסתלק מהם האור שהי'** [שהיה] **מתלבש בתוכן קודם פירוד זה.**

כך גם בשבירת הכלים של תוהו: הכלים נפרדו לחלקים רבים, שכל אחד מהם נפרד מחברו, עד שהאור שהתלבש בהם לפני הפירוד הזה הסתלק מהם.

ומצד זה ירדו במדרגה בבחי' ב"ע ונתהוו מזה עולמות הנפרדים ברואים רבים מינים ממינים שונים כמ"ש היש מספר כו'.

משום כך הם ירדו למדרגה של עולמות בריאה, יצירה ועשיה, ומזה נוצרו עולמות נפרדים, ובהם יצורים רבים, ממינים רבים ושונים, כפי שנאמר: "היש מספר" [לגדודיו] וכו'.

4 **והנה עצמות המאציל ב"ה הוא יחיד ומיוחד בתכלית היחוד כנודע**

והנה, עצמותו של המאציל, ברוך הוא, היא יחידה ומיוחדת בתכלית הייחוד, כידוע.

ולזאת כדי שיתהוו בחי' הנבראים שהם בבחי' רבוי גדול ובבחי' פירוד שהם בחי' יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] **שזהו ממש המנגד אל אמתות אחדותו ב"ה שאין עוד מלבדו. הוצרך להיות ע"י שבה"כ** [שבירת הכלים]

לכן, כדי שהנבראים יתהוו, שהם בבחינת ריבוי גדול ובבחינת פירוד — כלומר, בבחינת יש ודבר בפני עצמו — דבר שהוא ממש הפך אמיתת אחדותו של ה', שאין עוד מלבדו, הדבר היה צריך להתרחש באמצעות שבירת הכלים:

שמחמת שנתפרדו לחלקים קטנים רבים מאד ע"ז נעשה בחי' הרבוי של הנבראים וגם ע"י פירוד זה נעשה כל נברא מהות בפ"ע [בפני עצמו] **שכל מלאך מובדל מחבירו כו'.**

משום שהכלים נפרדו לחלקים קטנים רבים מאוד, נוצר מכך ריבוי הנבראים; וגם בעקבות פירוד זה נעשה כל נברא לישות בפני עצמה, כך שכל מלאך נבדל מחברו וכדומה.

5 **והנה כאשר ירדו הכלים והנצוצות מאת פניו ית' לפי גודל הירידה כך נעשה בהם הפירוד והרבוי.**

והנה, כאשר ירדו הכלים והניצוצות מלפניו יתברך, מידת הפירוד והריבוי שנוצרה בהם הייתה בהתאם לעומק הירידה.

וכל שעדיין לא ירדו כ"כ [כל כך] **אזי לא הי'** [היה] **הפירוד כ"כ** [כל כך] **כי כל הקרוב קרוב יותר אליו ית' יש בו יותר הבטול והאחדות**

כל מה שעדיין לא ירד כל כך, לא היה בו פירוד במידה כזאת, שכן כל מה שקרוב יותר אליו יתברך יש בו יותר ביטול ואחדות;

וכל שנתרחקו יותר אזי נעשה בהן יותר הפירוד והרבוי ונמצא כשנפלו למטה בעשייה נעשה הפירוד והרבוי ביותר.

וככל שהתרחקו יותר, כך גברו בהם הפירוד והריבוי. נמצא שכאשר נפלו למטה, לעולם העשייה, הגיעו הפירוד והריבוי לשיאם.

6 **וז"ש** [וזהו שכתוב] **ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד כו'**

זהו שכתוב: "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד כו'".

שהנהר הנמשך מעדן שהוא חכ' [חכמה] **דאצילות בהיותה נמשכת והולכת דרך כל עולם האצי' עד הגן הוא בחי' מל' דאצילות הוא הכל נהר אחד עדיין מושלל מגדר ההתחלקות בתכלי'** [בתכלית].

הנהר הנמשך מעדן, שהוא חכמה דאצילות, כשהיא נמשכת והולכת דרך כל עולם האצילות עד [שהוא מגיע אל] הגן, שהוא בחינת מלכות דאצילות, הוא עדיין כולו נהר אחד, למעלה לחלוטין מגדר ההתחלקות.

כי באצי' איהו וגרמוהי חד שהן בבחי' ביטול אמיתי למאצילן ומיוחדין עמו בתכלית היחוד שהוא הפוך הפירוד והרבוי כו'.

כי באצילות "איהו וגרמוהי חד" (הוא וכליו אחד): הם בבחינת ביטול אמיתי למאצילם, ומאוחדים עמו בתכלית האחדות, שהיא היפוכה של נפרדות וריבוי, וכו'.

7 **וכיון שמגיע הנהר בראש הבריאה אזי כתיב ומשם יפרד והיה לד' ראשים. ואף שלא נתוסף בו מים עכ"ז** [עם כל זה] **נתפרד והיו לד' חלקים.**

וכאשר הנהר מגיע לראש עולם הבריאה, נאמר: "ומשם יפרד והיה לד' ראשים". אף שלא נוספו לו מים, הוא בכל זאת נחלק ונעשה לארבעה חלקים.

והן ד' מחנות שכינה פני ארי' [אריה] **אל הימין פני שור כו'. אך הם חלקים כוללים עדיין שכל חלק מהם כולל כמה פרטים רבים.**

אלה ארבעת מחנות השכינה: "פני ארי' אל הימין פני שור כו'". אך אלה עדיין חלקים כלליים, שכל אחד מהם כולל פרטים רבים.

8 **ובירידת המדרגה עוד נתחלק מבחי' מיכאל שהוא בחי' פני אריה לקפ"ו אלף בחינות מחולקות שהן מחנה מיכאל.**

וככל שהמדרגה יורדת עוד, גם בחינת מיכאל, שהיא בחינת פני אריה, מתחלקת ל־186,000 בחינות נפרדות, שהן מחנה מיכאל.

וכן מבחי' גבריאל שהוא בחי' פני שור נתחלק לחלקים רבים שהם כל פרטי המלאכים דמחנה גבריאל כו' וכ"ז [וכל זה] **הוא עדיין בעולם הבריאה וביצירה מתחלק עוד לפרטים יותר שהן הרוחות דיצירה.**

כך גם בחינת גבריאל, שהיא בחינת פני שור, מתחלקת לחלקים רבים, שהם כל המלאכים הפרטיים של מחנה גבריאל, וכן הלאה. כל זה עדיין בעולם הבריאה; בעולם היצירה היא מתחלקת לפרטים רבים עוד יותר, שהם הרוחות של היצירה.

ובעשיה מתחלק עוד לחלקים רבים ביותר שהם הנפשות דעשיה והכל הוא מבחי' שבה"כ [שבירת הכלים] **שמתפררים בפירור אחר פירור ורבוי אחר רבוי כנ"ל.**

ובעולם העשייה היא מתחלקת לחלקים רבים עוד יותר, שהם נפשות העשייה. כל זה נובע משבירת הכלים, כשהם מתפוררים לרסיס אחר רסיס וריבוי אחר ריבוי, כפי שהוסבר לעיל.

אך המלאכים הם אשר ככבר נתקנו בבחי' עולם התקון וזהו הנק' ואשר משרתיו כולם עומדים כו'. ובחי' יוצר משרתי' [משרתים] **הם המתבררי' בכ"י** [בכל יום] **כו':**

אך המלאכים הם אלה שכבר תוקנו בבחינת עולם התיקון, וזהו הנקרא "ואשר משרתיו כולם עומדים" וכו'. ובחינת "יוצר משרתי" היא אלה שמתבררים בכל יום, וכן הלאה.

9 **והנה כמו שהוא במלאכים כך עד"ז נמצא בנשמות שע"י רבוי ירידת המדרגות בהשתלשלות העולמות מתפררים לחלקים קטנים מאד ברבוי אחר רבוי כו'**

והנה, כשם שהדבר אצל המלאכים, כך גם אצל הנשמות: בעקבות ריבוי מדרגות הירידה בהשתלשלות העולמות, הן מתפוררות לחלקים קטנים מאוד, בריבוי אחר ריבוי, וכן הלאה.

כי ד' דגלי מדבר הם מספר שרשי הנשמות בעולם הבריאה ונשמת יהודה כוללת כל הנשמות שבמחנה יהודה

כי ארבעת דגלי המדבר הם מניין שורשי הנשמות בעולם הבריאה; ונשמת יהודה כוללת את כל הנשמות שבמחנה יהודה,

ואח"כ נתחלק להרבה נשמות פרטיים שבדגל מחנה יהודה וכן בשאר הדגלים והשבטים עד שנעשו ס"ר בעולם הבריא' [הבריאה].

ואחר כך היא התחלקה לנשמות פרטיות רבות בדגל מחנה יהודה, וכך גם בשאר הדגלים והשבטים, עד שנעשו שש מאות אלף בעולם הבריאה.

כי התורה מדברת הכל בעולם הבריאה אבל ביצירה נתרבו החלקים יותר במספר גדול הם בבחי' הרוח דיצירי'.

כי התורה מדברת כאן על הכול כפי שהוא בעולם הבריאה; אבל בעולם היצירה התרבו החלקים עוד יותר, במספר רב, והם בדרגת הרוח (ruach) של עולם היצירה.

10 **ובעשי'** [ובעשיה] **המספר של הנפשות דעשייה הוא גדול יותר מכולן. אך הס"ר נשמות הם שכבר נתקנו ונתבררו משבה"כ** [משבירת הכלים] **ונכללו בעולם התקון.**

ובעולם העשיה מספר הנפשות גדול מכולם. אך שש מאות אלף הנשמות הן אלה שכבר תוקנו והתבררו משבירת הכלים, ונכללו בעולם התיקון.

וכמו שנמצא ענין השבירה שהוא בחי' הרבוי והפירוד בנשמות ומלאכי' כנ"ל כך ימצא בכחות האלקיים ממש שנתחלקו לחלקים רבים מאד ונתפזרו לבי"ע כו'

וכשם שהשבירה, שהיא ריבוי ופירוד, קיימת בנשמות ובמלאכים, כפי שהוסבר לעיל, כך היא קיימת גם בכוחות האלוקיים עצמם: הם התחלקו לחלקים רבים מאוד והתפזרו בעולמות בריאה, יצירה ועשיה, וכן הלאה.

וכל מה שירדו יותר בירידת המדרגה נתרבה יותר הפירוד דהיינו שכל חלק וכל נצוץ נתחלק עוד לנצוצות וחלקים רבים ע"ד הנ"ל במלאכי' ונשמות

וככל שירדו יותר במדרגה, כך גבר הפירוד; כלומר, כל חלק וכל ניצוץ התחלקו עוד לניצוצות ולחלקים רבים, בדומה למה שהוסבר לעיל בנוגע למלאכים ולנשמות.

כי הנה ידוע ע"פ ורוח אלקים מרחפת רפ"ח מת דהיינו רפ"ח נצוצין שנפלו מעולם התהו עם הכלים שנשברו.

שהרי ידוע על פי הפסוק "ורוח אלקים מרחפת", ש"מרחפת" [מאייתת] "רפ"ח מת", כלומר, 288 ניצוצות שנפלו מעולם התוהו יחד עם הכלים שנשברו.

11 ומספר רפ"ח הוא בחי' הפירוד של הנצוצין שנפלו כמו שהיו עדיין באצילות שזהו ראשית ירידתן שאז נתפרדו למספר רפ"ח וזהו רפ"ח מת כו'.

מספר 288 הוא הפירוד של הניצוצות שנפלו, כפי שהיו עדיין באצילות, בראשית ירידתם; אז הם נפרדו למספר 288. זהו "רפ"ח מת" וכו'.

אבל אח"כ כשנפלו מאצי' לעולם הבריאה אזי כל נצוץ מרפ"ח נצוצים הנ"ל שבאצי' נתחלק שם בבריאה לחלקים רבים מאד

אבל לאחר מכן, כשנפלו מאצילות לעולם הבריאה, כל ניצוץ מתוך 288 הניצוצות שבאצילות, שהוזכרו לעיל, התחלק שם בבריאה לחלקים רבים מאוד.

וכשנפלו מבריאה ליצירה אזי נתחלקו עוד לחלקים ונצוצים קטנים וכן מיצי' [מיצירה] לעשיה נתחלקו ונתפרדו עוד ביותר לאלפים ורבבות.

וכשנפלו מבריאה ליצירה, הם התחלקו שוב לחלקים ולניצוצות קטנים; וכך גם כשנפלו מיצירה לעשיה, הם התחלקו ונפרדו עוד יותר, לאלפים ולרבבות.

12 ובזה יובן מה שנמשך הגלות כ"כ [כל כך] הרבה יותר מן י"ז מאות שנה וידוע שהכוונה הכל לברר הרפ"ח ניצוצים וכשיוגמרו הברורי' [הברורים] יבא משיח בב"א [במהרה בימינו אמן].

באמצעות זאת נבין מדוע הגלות נמשכה זמן רב כל כך, הרבה יותר מאלף ושבע מאות שנה. ידוע שכל הכוונה היא לברר את רפ"ח הניצוצות, וכשיושלמו הבירורים יבוא משיח במהרה בימינו.

וא"כ הוא תמוה וכי אפשר שלא נתברר עדיין רפ"ח נצוצים במשך רב כזה אשר דור הולך ודור בא וכל א' מישראל מברר חלקו שצריך לברר

אם כן, הדבר תמוה: הייתכן שבמשך זמן רב כל כך עדיין לא נתבררו רפ"ח הניצוצות, בזמן ש"דור הולך ודור בא" וכל אחד מישראל מברר את החלק שעליו לברר?

ומה גם שמספרן של ישראל שצריכי' לברר הרפ"ח הם ס"ר כיוצאי מצרים והרי עתה ב"ה ישראל רבים יותר ממספר זה יוסף ה' עליהם כו'

וכל שכן, שמספר היהודים שצריכים לברר את רפ"ח הניצוצות הוא שש מאות אלף, כמספר יוצאי מצרים, וכעת, ברוך ה', מספר ישראל גדול ממספר זה, "יוסף ה' עליהם" וכו';

וכ"ש [וכל שכן] **בזמן הקדמוני' שהי'** [שהיה] **נמצא כפרים שהיו בהם יותר מס"ר כמ"ש בגמ'** [בגמרא] **כפר שחליים כו'.**

וכל שכן בתקופות קדומות, כשהיו כפרים שמנו יותר משש מאות אלף [תושבים], כפי שאומרת הגמרא על "כפר שחליים" וכו'.

אלא שהוא משום שלמטה בעשייה נתפרדו הניצוצי' לאלפים ורבבות אין מספר ומספר רפ"ח הוא באצי' ושם הם ג"כ מספר ס"ר נשמות כלליי' שהם צריכים לברר רפ"ח חלקים גדולים הן הניצוצות שבאצי'.

אלא [התשובה] היא שלמטה, בעשיה, התפרטו הניצוצות לאלפים ולרבבות שאין להם מספר. המספר 288 הוא באצילות, וגם שם יש מספר של שש מאות אלף נשמות כלליות, שעליהן לברר 288 חלקים גדולים — כלומר, את הניצוצות שבאצילות.

וכמו שלמטה נתרבה מספר הנשמות כנ"ל כך נתרבו מאד הניצוצים לאלפי אלפים חלקים קטנים ולכך נמשך הגלות שעדיין לא נשלם כל הבירורים כו' וכשישלם הבירור יבא הגואל בב"א [במהרה בימינו אמן]**:**

וכשם שלמטה התרבה מספר הנשמות, כפי שהוסבר לעיל, כך התרבו הניצוצות מאוד לאלפי אלפים של חלקים קטנים. משום כך נמשכה הגלות זמן רב כל כך: כל הבירורים עדיין לא הושלמו וכו'; וכשישלם הבירור יבוא הגואל במהרה בימינו.

13 **והנה כתי'** [כתיב] **מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית פי' שבחי' הרבוי שנעש' ע"י שבה"כ** [שבירת הכלים] **הנ"ל בנבראי'** [בנבראים] **שבבי"ע**

והנה כתוב: "מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית". פירוש הדבר הוא שהריבוי שנוצר בעקבות שבירת הכלים, כפי שהוסבר לעיל, בנבראים שבעולמות בריאה, יצירה ועשיה,

ובפרט בעשי' [בעשיה] **הרבוי והפירוד גדול יות'** [יותר] **שכל א' מובדל מחבירו ובבחי' יש ונפרד וזהו מה רבו מעשיך ה' כו'.**

ובפרט בעשיה, שבה הריבוי והפירוד גדולים יותר, שכן כל אחד מובדל מחברו והוא בבחינת יש ונפרד. וזהו "מה רבו מעשיך ה'" וגו'.

14 **וכולם בחכ'** [בחכמה] **עשית עשית הוא ל'** [לשון] **תיקון שע"י החכ'** [החכמה] **הם מתתקנים בבחי' עולם התיקון**

"וכולם בחכ' עשית": "עשית" היא לשון תיקון — באמצעות החכמה הם מתתקנים בבחינת עולם התיקון.

דהיינו שע"י החכ' [החכמה] מגיע ונמשך בהם הביטול להיו' [להיות] בטלים ונכללים אליו ית' ולהיו' [ולהיות] מתחברין יחד ע"ז ולא יהיו מפורדים וזהו עבודת הישראל.

כלומר, באמצעות החכמה מגיע אליהם הביטול ונמשך לתוכם, כדי שיהיו בטלים ונכללים בו יתברך, ועל ידי כך יתחברו יחד ולא יהיו נפרדים. וזוהי עבודתם של ישראל.

15 **וזאת תורת האדם לברר בירורין ולהעלותן מבחי' הפירוד לאחדות ה' וזהו אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ.**

"וזאת תורת האדם": לברר את הבירורים ולהעלותם מבחינת הפירוד אל אחדות ה'. זהו "אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ".

פי' אתה היינו מהו"ע [מהותו ועצמותו] ית' שהוא יחיד ומיוחד ב"ה. ושמך הוא בחי' הזיו והאור המתפשט ממנו הנק' אא"ס [אור אין סוף] ב"ה הוא ג"כ אחד בתכלית.

פירוש הדברים: "אתה" הוא מהותו ועצמותו ית', שהוא יחיד ומיוחד, ברוך הוא. "ושמך" הוא הזיו והאור המתפשט ממנו, הנקרא אור אין סוף, ברוך הוא; גם הוא אחד בתכלית.

16 **ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ דהיינו שהם עושים בחי' אחד אפי' [אפילו] בארץ שעם היות שבארץ הוא הפירוד היותר גדול כנ"ל שעיקר הפירוד והרבוי הוא בעשיי' [בעשייה]**

"ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" — כלומר, הם מחוללים אחדות אפילו בארץ [למטה]. אף שבארץ [למטה] יש הפירוד הגדול ביותר, כפי שהוסבר לעיל, שכן עיקר הפירוד והריבוי הוא בעולם העשיה (העולם הגשמי),

אעפ"כ [אף על פי כן] הישראל ע"י עבודתן ותורתן הם עושים שם ג"כ אחד שהם מעלים הנצוצים שנפלו שם בשבה"כ [בשבירת הכלים] שיתעלו באחדות ה':

אף על פי כן, עם ישראל, באמצעות עבודתם ותורתם, מחוללים שם גם כן אחדות, שכן הם מעלים את הניצוצות שנפלו שם בשבירת הכלים, כדי שיתעלו באחדות ה'.

17 **וזהו והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה. שזה הי' [היה] ג"כ עבודת השבטים ראובן ושמעון כו'**

וזהו "והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה". שכן זו הייתה גם עבודתם של השבטים ראובן ושמעון וכו':

שהיו מבררים הנצוצין שנפלו בבחי' פירוד בשבה"כ [בשבירת הכלים] והיו מעלי' [מעליה] אותן בבחי' מ"ן [מיין נוקבין] להתכלל במל' דאצי' ועי"ז היו מתחברים שם יחד והיו לאחדים שהרי נכללו באחדות ה' בבחי' מדת מלכותו ית'.

הם היו מבררים את הניצוצות שנפלו למצב של פירוד בשבירת הכלים, ומעלים אותם בבחינת מ"ן (מיין נוקבין, "מים נקביים"), כדי שייכללו במלכות דאצילות. באמצעות כך הם התחברו שם יחד והיו לאחד, שהרי נכללו באחדות ה', בבחינת מידת מלכותו יתברך.

18 וזהו פי' מאלמים אלומים. עד"מ כמו שקושרין העמרים שמקבצין כמה שבולים רבים מאד ומחברין אותן וקושרין אותן באגודה אחת

וזהו פירוש "מאלמים אלומים". למשל, הדבר דומה לקשירת העומרים: אוספים שיבולים רבות מאוד, מחברים אותן וקושרים אותן לאגודה אחת,

וזהו הנק' אלומה כידוע והרי מתחלה היו השבולים מפורדים זמ"ז [זה מזה] וע"י קשירה זו היו לאחדים.

וכך נקראת אגודה זו אלומה, כידוע. בתחילה היו השיבולים נפרדות זו מזו, ועל ידי הקשירה הזאת הן נעשו לאחת.

כמו"כ [כמו כן] ממש הוא ענין הבירורים והעלאת הנצוצות הנ"ל כשמעלין אותן מטורי דפרודי להתכלל בבחי' מ"ן [מיין נוקבין] באחדות ה' שנמצא נעשו ונכללו בבחי' אחד ממש ממה שהיו בתחלה בבחי' פירוד ורבוי כנ"ל.

כך ממש הוא עניין הבירורים והעלאת הניצוצות שנזכרו לעיל: כאשר מעלים אותם מ"טורי דפרודי", כדי שייכללו בבחינת מ"ן (מיין נוקבין [העלאה מלמטה]) באחדות ה', הרי הם נעשים ונכללים באחד ממש, לאחר שהיו בתחילה במצב של פירוד וריבוי, כנזכר לעיל.

19 וזהו מאלמים אלומים היינו העלאת הנצוצות בבחי' מ"ן [מיין נוקבין] בתוך השדה הוא בחי' חקל תפוחין שהיא מל' דאצי' שלשם נכלל המ"ן [המיין נוקבין] כנודע.

וזהו "מאלמים אלומים" — כלומר, העלאת הניצוצות בבחינת מ"ן (מיין נוקבין; העלאה מלמטה למעלה), "בתוך השדה", שהיא בחינת "חקל תפוחין" — מלכות דאצילות, שבה נכלל המ"ן, כידוע.

ועוד זאת מה שנק' העלאת מ"ן [מיין נוקבין] בלשון מאלמים אלומים. מלשון אלם שאינו יכול לדבר.

ועוד: הטעם לכך שהעלאת מ"ן נקראת בלשון "מאלמים אלומים" הוא גם מפני שהיא נרמזת במילה "אילם" — מי שאינו יכול לדבר.

הואיל וענין העלאת מ"ן [מיין נוקבין] **הוא בחי' בטול היש שנתבטל ממש להכלל בה' הרי אז הוא בבחי' אלם שאינו יכול לדבר ולהשפיע לזולתו שזהו בחי' יש.**

מכיוון שעניין העלאת מ"ן הוא בחינת ביטול היש, שבו האדם מתבטל ממש כדי להיכלל בה', הרי אז הוא בבחינת אילם, שאינו יכול לדבר ולהשפיע לזולתו — שהרי השפעה לזולת היא בחינת יש.

וכיון שעיקר העלאה זו הוא בחי' הבטול ע"כ הוא הפוך ההשפעה ונק' אלם (וכענין איידי דטריד למיבלע כו' עמ"ש ע"פ התוספתא דבשלח)(די נ"א) **בענין אגלידו מיא כו'**

ומכיוון שעיקר העלאה זו הוא בחינת הביטול, הרי היא הפוכה מהשפעה ונקראת "אילם". (בדומה לעניין "איידי דטריד למיבלע כו'"; ראו מה שנתבאר על התוספתא דבשלח (עמ' 51), בעניין "אגלידו מיא כו'".

ועמ"ש בטעם שהמסעות היו מ"ב וסה"ע [וספירת העומר] **הוא מ"ט ימים כי בסה"ע** [בספירת העומר] **שהוא המשכות יש בכל מדה בחי' גילוי מל' דחסד כו' משא"כ במסעות העלאות הפוך הגילוי כו' ע"ש.**

וראו גם מה שנתבאר בטעם לכך שהמסעות היו מ"ב, ואילו ספירת העומר היא מ"ט ימים: בספירת העומר, שהיא המשכות, יש בכל מידה בחינת גילוי של מלכות דחסד וכו'; לעומת זאת, המסעות הם עליות, ההפך מגילוי וכו'. עיינו שם.)

כי הנה הדבור שבאדם אינו צריך לו רק בשביל לדבר לזולתו אבל כשהוא בפ"ע [בפני עצמו] **א"צ** [אין צריך / אינו צריך] **לדבר.**

הדיבור אצל האדם נצרך רק כדי לדבר אל הזולת; אבל כשהוא לבדו, אין לו צורך לדבר.

וכך יובן למעלה בנמצאים הרוחניים ענין בחי' הדבור שבהם (כמו שמצינו בגמ' [בגמרא] **שתי רוחות מספרות כו') הוא בחי' כח ההשפעה לזולתו מעילה לעלול**

וכך אפשר להבין גם למעלה, ביחס לנמצאים הרוחניים: בחינת הדיבור שבהם — כפי שמצאנו בגמרא, "שתי רוחות מספרות כו'" — היא כוח ההשפעה לזולתו, מעילה לעלול.

וזהו כשהעילה הוא מהות בפ"ע [בפני עצמו] **אז יכול להשפיע להעלול שלו**

וזה אפשרי כשהעילה היא מהות בפני עצמה: אז היא יכולה להשפיע לעלול שלה.

אבל בהיותו דבוק בעילתו וטרוד לקבל שפע לעצמו אז הוא בבחי' בטול לעילתו ואין בו כח להשפיע לזולתו מצד עוצם ביטולו כו'.

אבל כאשר הוא דבוק בעילה שלו וטרוד בקבלת שפע לעצמו, הוא מצוי אז בביטול כלפי עילתו, ואין בו כוח להשפיע לזולתו בגלל עוצמת הביטול שלו וכו'.

20 **ובחי' בטול זה שדבוק בעילתו הוא עד"מ העובר כשהוא בבטן אמו שאינו מהות בפ"ע** [בפני עצמו] **רק אוכל ממה שאמו אוכלת כו' אלא לאחר הלידה נעשה יש בפ"ע** [בפני עצמו] **עד שיכול אח"כ לדבר לזולתו כו'.**

וביטול זה, שבו הנברא דבוק בעילתו, דומה, על דרך משל, לעובר כשהוא בבטן אמו: אין לו מציאות בפני עצמו, אלא הוא "אוכל ממה שאמו אוכלת" וכו'. רק לאחר הלידה הוא נעשה יש בפני עצמו, עד שבהמשך הוא יכול לדבר אל זולתו וכו'.

21 **ועד"ז יובן בענין הבירורי'** [הבירורים / הבירורין] **שעולים בבחי' מ"ן** [מיין נוקבין] **ונכללים בבחי' עבור ביסוד דנוק'** [דנוקבא]

באותו אופן יובן עניינם של הבירורים העולים כמ"ן (מיין נוקבין) ונכללים בבחינת עיבור ביסוד של נוקבא.

דהיינו שמתחלה היו בבחי' יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] **והי'** [והיה] **יכול להשפיע לזולתו אבל כשנכלל בבחי' מ"ן** [מיין נוקבין] **שהוא בחי' בטול לאוא"ס** [לאור אין סוף] **ב"ה ודבוק בו בתכלית ה"ז** [הרי זה] **בחי' עבור שאז אינו מהות בפ"ע** [בפני עצמו] **רק אוכל ממה שאמו אוכלת**

כלומר, בתחילה היו בבחינת יש ודבר בפני עצמו, ויכלו להשפיע לזולתם; אך כשהם נכללים כמ"ן, שהיא בחינת ביטול לאור אין סוף ברוך הוא ודבקות מוחלטת בו, הרי זו בחינת עיבור: אז אין הם עוד מהות בפני עצמה, אלא רק "אוכל ממה שאמו אוכלת".

ולפיכך נק' אז אלומים מלשון אלמים שאינו יכול לדבר ולהשפיע לזולתו מצד עוצם הביטול כמשל העובר כו'

לכן הם נקראים אז "אלומים", מלשון "אלמים": בגלל עוצמת הביטול אין הם יכולים לדבר ולהשפיע לזולתם, כמשל העובר וכו'.

משא"כ קודם העלאה זו ועבור זה הי' [היה] בבחי' יש לדבר ולהשפיע כו' אלא שע"י העלאה זו נעשה בחי' אלמים.

לעומת זאת, לפני העלאה זו ועיבור זה, הם היו בבחינת יש, ויכלו לדבר ולהשפיע וכו'; אלא שעל ידי העלאה זו נעשו בבחינת אלמים.

22 **ועד"ז יובן שיש ג"כ עבור שני לאחר הלידה כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] והיינו בשביל המשכת מוחין דגדלות צריך לבא מתחלה בבחי' הבטול בתכלית וזהו העבור שני**

באותו אופן יובן שיש גם עיבור שני לאחר הלידה, כפי שכתוב בעץ חיים. כלומר, כדי להמשיך מוחין דגדלות, יש תחילה להגיע למצב של ביטול מוחלט. זהו העיבור השני:

דהיינו שלאחר שהיו לו מוחין והי' [והיה] יכול להשפיע לזולתו. עתה מתכלל בבחי' עבור בתכלית הבטול (ונעשה בחי' אלם כנ"ל) כדי שע"י בטול זה יומשך לו אח"כ מוחין דגדלות מא"ס ב"ה.

כלומר, לאחר שכבר היו לו מוחין והוא היה יכול להשפיע לאחר, הוא נכלל כעת בבחינת עיבור, בביטול מוחלט (ונעשה אילם, כנ"ל), כדי שעל ידי ביטול זה יימשכו אליו לאחר מכן מוחין דגדלות מאין סוף ברוך הוא.

והנה כ"ז [כל זה] הי' [היה] עבודת השבטי' [השבטים] שהן בעולם הבריאה (לבד מיוסף שהוא מאצי' כדלקמן אי"ה [אם ירצה השם]) והם מרכבה לבחי' מל' דאצי'

והנה, כל זה היה עבודת השבטים, שהם בעולם הבריאה (מלבד יוסף, שהוא מאצילות, כפי שיתבאר בהמשך, אם ירצה ה'), והם מרכבה לבחינת מלכות דאצילות.

והוא כענין י"ב בקר שהיו בים של שלמה שהן י"ב בחי' שבראש הבריאה והים עומד עליהם הוא בחי' מל' דאצי'.

והדבר דומה לשנים עשר השוורים שהיו בים שלמה: הם שנים עשר המדרגות שבראש הבריאה, והים העומד עליהם הוא בחינת מלכות דאצילות.

ולזאת עיקר עבודתם והעלאת מ"ן [מיין נוקבין] מהבירורים שבירורו בבי"ע היה מגיע עד המל' דאצי' ולשם הי' [היה] נכלל בבחי' מ"ן [מיין נוקבין].

לכן עיקר עבודתם והעלאת מ"ן מן הבירורים שבירורו בבריאה, ביצירה ובעשיה הגיעו עד מלכות דאצילות, ושם נכללו בבחינת מ"ן.

23 **וזהו מאלמים אלומים בתוך השדה כנ"ל. אמנם ידוע שהמ"ן** [שהמיין נוקבין] **אע"פ** [אף על פי] **שכבר נכלל בבחי' מל' עדיין הוא צריך בירור שני ע"י המ"ד** [המיין דוכרין].

וזהו "מאלמים אלומים בתוך השדה", כפי שהוסבר לעיל. ואולם ידוע שמ"ן (מיין נוקבין, מים נקביים), אף שכבר נכללו בבחינת מלכות, עדיין זקוקים לבירור שני באמצעות מ"ד (מיין דוכרין, מים זכריים).

והוא שנמשך מ"ד [מיין דוכרין] **דז"א לברר המ"ן** [המיין נוקבין] **דנוק'** [דנוקבא] **וזהו ענין יחוד זו"נ** [זעיר אנפין ונוקבא].

כלומר, מ"ד של ז"א נמשך כדי לברר את המ"ן של נוקבא, וזהו יחוד ז"א ונוקבא.

והענין כי אע"פ [אף על פי] **שנתבררו הנצוצות ונכללו בבחי' מ"ן** [מיין נוקבין] **שהוא בחי' בטול לאלקות כנ"ל עכ"ז** [עם כל זה] **א"א להם להתייחד ממש באלקותו ית' (כמו שהיו קודם שבה"כ** [שבירת הכלים] **שהיו בחי' אלקות ממש מי"ס** [מי ספירות] **דתהו) עד שיומשך עליהם גילוי שם מ"ה** [שם מ"ה] **דאצי' ועי"ז יתבררו בירור שני והוא העיקר.**

ההסבר הוא: אף שהניצוצות התבררו ונכללו בבחינת מ"ן, שהיא בחינת ביטול לאלקות, כפי שהוסבר לעיל, בכל זאת אין הם יכולים להתייחד ממש באלקותו ית' (כפי שהיו לפני שבירת הכלים, כשהיו אלקות ממש, מעשר הספירות דתהו), עד שתימשך עליהם התגלות שם מ"ה דאצילות; באמצעותה הם יתבררו בירור שני, והוא העיקר.

יען בחכ' [בחכמה] **דוקא אתברירו שהוא בחינת המ"ד** [המיין דוכרין] **כי הבירור הראשון הי'** [היה] **רק שיהי'** [שיהיה] **בהם בחי' בטול היש**

שהרי "בחכ' דוקא אתברירו", וזו בחינת מ"ד; שכן הבירור הראשון נועד רק לכך שתהיה בהם בחינת ביטול היש,

וזהו רחוק עדיין מאלהות מאד דאיהו וגרמוהי חד שהם בבחי' בטול אמיתי אלא ע"י שנמשך בהן בחי' מ"ד [מיין דוכרין] **שהוא הארת שם מ"ה** [שם מ"ה] **לברר אז נכללו בבטול אמיתי באלקו'.**

וזה עדיין רחוק מאוד מאלקות, שבה "איהו וגרמוהי חד" (הוא וכליו אחד), והם בבחינת ביטול אמיתי. אלא רק כאשר נמשכת לתוכם בחינת מ"ד, שהיא הארת שם מ"ה, כדי לברר, הם נכללים בביטול אמיתי באלקות.

24 וכמשל באדם שמברר בירורים ע"י שאוכל ושותה ואח"כ מתפלל באהוי"ר [באהבה ויראה] ע"י כח זה שאכל ושתה שנמצא נכללו החיות של המאכלים והמשקים שנפלו בשבה"כ [בשבירת הכלים] בבחי' האוי"ר [האהבה ויראה] שלו

הדבר דומה לאדם שמברר בירורים באמצעות אכילה ושתייה, ולאחר מכן מתפלל באהבה וביראה בכוח שקיבל מן המאכל והמשקה שאכל ושתה. כך נכללת באהבה וביראה שלו החיות שבמאכלים ובמשקים שנפלו בשבירת הכלים.

ועכ"ז [ועם כל זה] הוא עדיין רחוק ממהו' אחד האמת אלא כשע"י העלאת מ"ן [מיין נוקבין] דאוי"ר [דאהבה ויראה] שלו נמשכו לו דו"ר [דחילו ורחימו] מלמעלה מאת ה' שתפול עליו אימה כו' אז יוכללו באוי"ר [באהבה ויראה] זו שנמשכי' [שנמשכים / שנמשכין] מלמעלה מבחי' אלקות ממש ועד"ז הוא בירור שני דמ"ד [דמיין דוכרין].

ובכל זאת, הדבר עדיין רחוק ממהותו של האחד האמיתי. רק כאשר, באמצעות העלאת מ"ן (מיין נוקבין [התעוררות מלמטה]) של האהבה והיראה שלו, נמשכות אליו מלמעלה, מאת ה', אהבה ויראה, כך ש"שתפול עליו אימה" וכו' — אז נכללים הניצוצות שהתבררו באהבה וביראה זו, הנמשכות מלמעלה מבחינת אלוקות ממש. וכך גם הבירור השני, של מ"ד (מיין דכורין [השפעה מלמעלה]).

25 ואפי' [ואפילו] ר"ע [רבי עקיבא] שיצתה נשמתו באחד עכ"ז [עם כל זה] הרי מס"נ [מסירות נפש] של הנברא רחוק עדיין מאלקות אלא שנמשך עליו הארה מבחי' אחד האמת ואז נכלל מס"נ [מסירות נפש] שלו בבחי' אחד ממש.

גם אצל רבי עקיבא, שנשמתו יצאה באמירת "אחד", מסירות הנפש של נברא עדיין רחוקה מאלקות; אלא שנמשכה עליו הארה מבחינת האחד האמיתי, ואז נכללה מסירות הנפש שלו בבחינת אחדות ממש.

וזהו ענין למהוי אב"א [אחד באחד] שבחי' א' דיחו"ת [דיחודא תתאה] בטול היש נכלל ביחו"ע [ביחודא עילאה] בטול אמיתי כו'.

זהו עניין "למהוי אב"א": האחד שביחודא תתאה, ביטול היש, נכלל ביחודא עילאה, ביטול אמיתי וכו'.

26 **ובחי' מ"ד** [מיין דוכרין] **זה הנמשך לברר המ"ן** [המיין נוקבין] **דנוק'** [דנוקבא] **זהו מדרגת יוסף הצדיק שהוא בחי' ונהר יצא מעדן להשקות את הגן שהגן הוא בחי' מל' ועד שם נמשך בחי' נהר הנביעה מאא"ס** [מאור אין סוף] **ב"ה**

בחינה זו של מ"ד [מים דוכרין, מים זכריים], הנמשכת כדי לברר את המ"ן [מים נוקבין, מים נקביים] של נוקבא, היא מדרגתו של יוסף הצדיק, שהוא בחינת "ונהר יצא מעדן להשקות את הגן". הגן הוא בחינת מלכות, ועד לשם נמשכת זרימת הנהר מאור אין סוף, ברוך הוא;

והוא בחי' הארת הקו"ח [הקו וחוט] **ושם מסתיים ואינו נמשך בבי"ע לכך הם עלמא דפרודא ומשם יפרד כו'.**

זוהי הארת הקו והחוט, ושם היא מסתיימת ואינה נמשכת לבריאה, יצירה ועשיה. לכן הם בבחינת «עלמא דפרודא», ועליהם נאמר "ומשם יפרד כו'".

אלא שיוסף הוא צדיק שמקשר וממשיך הארת אא"ס [אור אין סוף] **בבי"ע והיינו ע"י שהנבראים נכללים בבחי' מ"ן** [מיין נוקבין] **בהמל' דאצי' כנ"ל ויוסף ממשיך הארת אא"ס** [אור אין סוף] **ב"ה במל' לברר את המ"ן** [המיין נוקבין] **בירור שני שיהיו נכללים באלקותו ממש כנ"ל**

אלא שיוסף הוא צדיק שמחבר וממשיך את הארת אור אין סוף לבריאה, יצירה ועשיה. כלומר, הנבראים נכללים בבחינת מ"ן במלכות דאצילות, כמבואר לעיל, ויוסף ממשיך את הארת אור אין סוף, ברוך הוא, במלכות כדי לברר את המ"ן בבירור שני, כך שייכללו באלקותו ממש, כמבואר לעיל.

והארה זו היא בחי' הארת הקו וחוט דאא"ס [דאור אין סוף] **וזהו בחי' ונהר יצא להשקות כו' כנ"ל.**

הארה זו היא בחינת הארת הקו והחוט של אור אין סוף, וזוהי בחינת "ונהר יצא להשקות כו'", כמבואר לעיל.

27 **ונמצא מדרגת הבירור דיוסף הוא למעלה מעלה מהבירור של השבטים שבירור של השבטים הוא שמעלים מ"ן** [מיין נוקבין] **במל' דאצי' ועדיין לא נהפך לאלהות ממש עד שיוסף ממשיך המ"ד** [המיין דוכרין]

נמצא שמדרגת הבירור של יוסף גבוהה בהרבה ממדרגת הבירור של השבטים. בירור השבטים הוא שהם מעלים מיין נוקבין [מ"ן, מים נקביים] למלכות דאצילות, אך הדבר עדיין אינו נהפך לאלוקות ממש עד שיוסף ממשיך את המיין דוכרין [מ"ד, מים זכריים],

שהוא הארת אא"ס [אור אין סוף] שמלובש בחכמה שזהו ונהר יצא מעדן כו' ובחכמה אתברירו בירור ב' ואזי נכלל המ"ן [המיין נוקבין] באלקות ממש שהיא התכללות יחו"ת [יחודא תתאה] ביחו"ע [ביחודא עילאה] כנ"ל.

שהוא הארת אור אין סוף המלובשת בחכמה; זהו "ונהר יצא מעדן כו'". "בחכמה אתברירו" — הבירור השני; ואז המיין נוקבין נכללים באלוקות ממש, וזוהי התכללות יחודא תתאה ביחודא עילאה, כפי שהוסבר לעיל.

28 והיינו מ"ש והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה שהוא הבירורים מבי"ע להעלותן בבחי' מ"ן [מיין נוקבין] במל' כנ"ל.

זהו שנאמר: "והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה" — אלה הבירורים מעולמות בריאה, יצירה ועשיה, כדי להעלותם בבחינת מ"ן [מיין נוקבין; התעוררות מלמטה] אל מלכות, כפי שהוסבר לעיל.

ויוסף עצמו בירר בירור זה הראשון ג"כ אף ששרשו משם מ"ה [שם מ"ה] דאצי' שהוא בחי' המ"ד [המיין דוכרין] אעפ"כ [אף על פי כן] מאחר שנתלבש למטה בגוף היה צריך לברר בירור זה התחתון ג"כ כשאר אחיו

גם יוסף עצמו בירר את הבירור הראשון הזה. אף ששורשו בשם מ"ה דאצילות, שהוא בחינת מ"ד [מיין דוכרין; השפעה מלמעלה], בכל זאת, מכיוון שהתלבש למטה בגוף, היה עליו לברר גם את הבירור התחתון הזה, כמו שאר אחיו.

וזהו והנה אנחנו מאלמים כו' שכולנו שוים בזה להעלות מ"ן [מיין נוקבין] במל'.

זהו פירוש "והנה אנחנו מאלמים כו'": כולנו שווים בכך, בהעלאת מ"ן אל מלכות.

אלא שלאחר בירור זה והנה קמה אלומתי כו' שנמצא בו מעלה יתירה מצד שרשו בשם מ"ה [שם מ"ה] דאצי' שע"ז מדרגתו הוא להוריד מ"ד [מיין דוכרין] לברר בירור שני את המ"ן [המיין נוקבין] שכבר העלו במל'.

אלא שלאחר בירור זה נאמר: "והנה קמה אלומתי כו'", שכן יש בו מעלה יתרה מצד שורשו בשם מ"ה דאצילות; משום כך מדרגתו היא להוריד מ"ד, כדי לברר בבירור שני את המ"ן שכבר העלו במלכות.

29 **ובירור זה אין בכח שאר השבטים שהן בבריאה כו' שלמטה מטה מאצי'. וזהו תסובנה אלומותיכם ותשתחוין לאלומתי בבחי' בטול ממש**

הבירור הזה אינו בכוחם של שאר השבטים, שהם בבריאה וכו', הרחק למטה מאצילות. וזהו "תסובנה אלומותיכם ותשתחוין לאלומתי" — בביטול ממש.

כי בלעדי המ"ד [המיין דוכרין] **דיוסף לא נכלל המ"ן** [המיין נוקבין] **שלהם באלקות ממש רק שע"י המ"ד** [המיין דוכרין] **דיוסף שמבררם בירור בי' שיוכללו בביטול אמיתי דמ"ה** [דשם מ"ה]

שכן בלי המ"ד של יוסף — מיין דוכרין [מים זכריים] — המ"ן שלהם — מיין נוקבין [מים נקביים] — לא היו נכללים באלקות ממש; רק באמצעות המ"ד של יוסף, שמברר אותם בבירור השני, הם יכולים להיכלל בביטול האמיתי של מ"ה,

וזהו ותשתחוין כו' ואז הוא שנכללו באלקות כנ"ל (ועמ"ש בענין ב' בירורים אלו ע"פ ואלה שמות):

וזהו "ותשתחוין" וכו': אז הם נכללים באלקות, כנ"ל. (וראו מה שנתבאר בעניין שני הבירורים הללו על הפסוק "ואלה שמות".)

30 **והנה להבין ביאור ענין ותשתחוין לאלומתי. גם ענין החלום השני השמש והירח כו' משתחוים לי שהדברים מגיעים ליעקב וכמ"ש ואביו שמר כו'.**

כעת, כדי להבין את ביאור העניין "ותשתחוין לאלומתי", וכן את עניינו של החלום השני, "השמש והירח כו' משתחוים לי", שהדברים נוגעים ליעקב, כפי שנאמר: "ואביו שמר [את העניין] כו'":

איך יתכן שיעקב שהוא למעלה במדרגה מיוסף כי הוא בחי' גוף ויוסף בחי' ברית ואע"ג [ואף על גב] **דגוף ובריתכחדא מ"מ הוא גבוה כו' א"כ איך ישתחוה ליוסף וזה תמוה.**

כיצד ייתכן שיעקב, שמדרגתו גבוהה מזו של יוסף, ישתחווה ליוסף? יעקב הוא בחינת הגוף [תפארת], ויוסף הוא בחינת הברית [יסוד]; ואף ש"גוף ובריתכחדא", מכל מקום יעקב גבוה יותר וכו'. אם כן, כיצד ישתחווה ליוסף? הדבר תמוה.

אך הענין כי השתחוואה כוללת בי' בחי'. הא' בחי' בטול שבטל ומשתחוה כו' כמו וצבא השמים לך משתחוים שהם מתבטלים כו'. הב' הוא ענין המשכה שמרכין ראשו וממשיכו למטה.

אלא שהעניין הוא שבהשתחוואה כלולות שתי בחינות. הראשונה היא בחינת ביטול: האדם מתבטל ומשתחווה וכו', כמו "וצבא השמים לך משתחוים", מפני שהם מתבטלים וכו'. השנייה היא עניין ההמשכה: האדם מרכין את ראשו וממשיך [אותו] כלפי מטה.

31 ובאמת הא בהא תליא שעיי"ן הבטול גורם ההמשכה כו'. וכן ידוע ג"כ מהשתחוואה שבש"ע [שבשמונה עשרה] באמרו באי"י [ברוך אתה ה'] שהוא בחי' בטול וגם המשכה ע"י שמרכין ראשו וממשיך מבחי' ברוך בבחי' אתה כמבואר בפע"ח [בפרי עץ חיים].

ובאמת, שני הדברים תלויים זה בזה, שכן הביטול גורם להמשכה וכו'. הדבר ידוע גם מן ההשתחוואה בתפילת שמונה עשרה, כשאומרים "באי"י": יש בה ביטול וגם המשכה, שכן מרכינים את הראש וממשיכים מבחינת "ברוך" לבחינת "אתה", כמבואר בפרי עץ חיים.

32 ועד"ז יובן ענין ותשתחוין לאלומתי. כי הנה השבטים כשהעלו מ"ן [מיין נוקבין] במלכות וצריכים לעורר המשכת מ"ד [מיין דוכרין] דאצילות שעי"ז עיקר הבירור.

כך יובן גם עניין "ותשתחוין לאלומתי". כאשר השבטים העלו מ"ן (מיין נוקבין, התעוררות מלמטה) למלכות, היה עליהם לעורר את המשכת מ"ד (מיין דוכרין, השפעה מלמעלה) מאצילות, שבאמצעותה נעשה עיקר הבירור.

ובאמת אין המ"ד [המיין דוכרין] נמשך אלא לאחר שיש העלאת מ"ן [מיין נוקבין] כי לית ברכתא שריא באתר ריקניא רק כשיש כלי אז שורה האור והמ"ן [והמיין נוקבין] הוא כלי להמ"ד [להמיין דוכרין].

ובאמת, מ"ד נמשך רק לאחר העלאת מ"ן, שהרי "לית ברכתא שריא באתר ריקניא": האור שורה רק כשיש כלי, והמ"ן הוא הכלי למ"ד.

לכן כדי לעורר המשכת מ"ד [מיין דוכרין] דיוסף היה צ"ל תחלה העלאת מ"ן [מיין נוקבין] דהשבטים בבחינת בטול לעורר המשכה זו. גם יובן זה ממשל גשמי בזיוג זכר ונקבה שאין קישוי אלא לדעת.

לכן, כדי לעורר את המשכת מ"ד של יוסף, היה על השבטים להעלות תחילה מ"ן מתוך ביטול, כדי לעורר המשכה זו. הדבר יובן גם ממשל גשמי: בזיווג של זכר ונקבה, "אין קישוי אלא לדעת".

33 וכשהנקבה עורכת שולחנה אז נתעורר תאות הזכר כו'. וזהו והנה תסובינה אלומותיכם שעשו הכלי והעלאת מ"ן [מיין נוקבין] ותשתחוין לאלומתי.

וכאשר הנקבה עורכת את שולחנה, מתעוררת תשוקתו של הזכר וכו'. וזהו "והנה תסובינה אלומותיכם" — הם יצרו את הכלי ואת העלאת מ"ן (מיין נוקבין), "ותשתחוין לאלומתי".

ובהשתחואה זו עשו ב' בחי' א' הבטול שלהם לאור א"ס הב' שעי"ז עשו ג"כ ההמשכה שיומשך המ"ד [המיין דוכרין]

ובהשתחוויה זו עשו שני דברים: ראשית, ביטול שלהם לאור אין סוף; ושנית, שבאמצעות כך הם גם פעלו את ההמשכה, כדי שיימשך המ"ד (מיין דכורין),

דהיינו שיומשך הארת הא"ס בבחי' יוסף והמשכה זו שעשו הם היינו שיומשך בחי' האו"פ [האור פנימי] **ביוסף. ואמנם השתחואה דיעקב היה רק ענין המשכה לבדה שהמשיך בחי' המקיף ליוסף כו'.**

כלומר, שהארת אין סוף תימשך בבחינת יוסף; והמשכה זו שפעלו היא שתימשך בחינת האור הפנימי ביוסף. ואולם השתחוויית יעקב הייתה עניין של המשכה בלבד, שכן הוא המשיך ליוסף את בחינת המקיף [האור] וכו'.

34 והנה סבת שנאת השבטים ליוסף על חלומותיו כו' הוא לפי שהם טעו בדבר א'.

הנה, הסיבה לכך שהשבטים שנאו את יוסף בגלל חלומותיו וכו' היא שהם טעו בדבר אחד.

בהיות כי ידוע בענין ששם עלו שבטים שבטי י"ה כו'. שיש בחי' י"ב גבולי אלכסון בז"א דאצילות ונק' שבטי י"ה שנמשכים מאו"א [מאבא ואימא].

כידוע, בעניין "שם עלו שבטים שבטי י"ה" וכו', יש בז"א דאצילות שנים עשר גבולי אלכסון, והם נקראים "שבטי י"ה" משום שהם נמשכים מאבא ואמא.

35 ולזאת סברו השבטים שלמטה ששרשן משם וא"כ הם במדרגה אחת עם יוסף שכולן שרשן מז"א דאצילות וא"כ אין צריכים לו בשביל המשכת המ"ד [המיין דוכרין]

ולכן סברו השבטים שלמטה ששורשם משם, ואם כן הם במדרגה אחת עם יוסף, שהרי לכולם שורש בז"א דאצילות; ואם כן אינם זקוקים לו כדי להמשיך מ"ד (מים דכורין, השפע הזכרי),

שהרי כמוהו כמוהם משרש א' מבחי' ז"א שמשם המשכת המ"ד [המיין דוכרין]**. אבל טעו בזה כי אמת ששרשם מז"א כנ"ל אבל הם בעצמם למטה בבריאה.**

שהרי הוא והם שווים, משורש אחד בבחינת ז"א, שממנו נמשכת מ"ד. אבל בזה טעו: אמת ששורשם מז"א, כפי שנתבאר לעיל, אך הם עצמם למטה, בבריאה.

וכנ"ל בענין בחי' י"ב בקר שהים עומד עליהם מלמעלה הילכך הם רק המעלים מ"ן [מיין נוקבין] **למלכות.**

וכפי שנתבאר לעיל בעניין בחינת י"ב בקר, שהים עומד עליהם מלמעלה, לכן הם רק מעלים מ"ן (מים נוקבין, השפע הנקבי) למלכות.

משא"כ יוסף שלמטה הוא עצמו מבחי' יסוד דאצילות ממש ולפיכך הוא דוקא הממשיך מ"ד [מיין דוכרין] **והם צריכים לו כמו שכתוב והנה תסובינה אלומותיכם כו' כנ"ל:**

ואילו יוסף, [אפילו] כשהוא למטה, הוא עצמו מבחינת יסוד דאצילות ממש; ולכן דווקא הוא הממשיך מ"ד, והם זקוקים לו, כפי שנאמר: "והנה תסובינה אלומותיכם" וכו', כפי שנתבאר לעיל.

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). למה ללמוד, וברכות הרבי: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

מיזם חינמי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך likuteitorah.com/he/torah-ohr/vayeishev/2/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק